

Belediyelerde Nakit Akış Tablosu Kullanımına Yönelik Bir Araştırma ve Nakit Akış Tablosu Analiz Teknikleri Üzerine Bir Uygulama

A Research on the Use of Cash Flow Statements in Municipalities and an Application on Cash Flow Statement Analysis Techniques

Ali Kablan¹ , Selçuk Altun²

¹Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, Uzunköprü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Edirne, Türkiye
²Beylikdüzü Belediyesi, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İstanbul, Türkiye

ORCID: A.K. 0000-0003-2711-0034; S.A. 0000-0002-7793-2047

ÖZ

Son yıllarda yaşanan ekonomik istikrarsızlık, sektörlerdeki dalgalanmalar ve son yaşanan COVID-19 pandemisi ile birlikte, nakit kavramının bir işletme ya da faaliyette bulunan bir ekonomik birim için, kar kavramından daha önemli olduğu gerçeği bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Özellikle kar amacı gütmeyen belediye birimlerinde, kardan daha önemli olan kamu ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacı, nakit kavramı üzerine odaklanılması gerekliliğini ifade etmektedir. Belediye birimleri ne kadar olumlu faaliyet sonucu elde ederse etsinler, bu sonuç nakit olarak desteklenmedikçe, uzun vadede kamusal mal ve hizmetlerin sürdürülebilirliği olumsuz etkilenecektir.

Bu amaçla çalışmada, Türkiye’de yer alan il ve büyükşehir belediyeleri ile nüfus yoğunluğu düşünüldüğünde, önemli bir yer tutan İstanbul ilçe belediyelerinin 2014-2018 yıllarına ilişkin, 445 adet faaliyet raporu içerik analizine tabi tutulmuştur. Belediyelerin faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer verip vermediği ve bu tablolara ilişkin analiz tekniklerinin etkin bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı hipotezleri araştırılmıştır. Ayrıca seçilmiş bir belediyenin verileri üzerinden gerçekleştirilen örnek bir uygulama ile belediyelerde nakit akış tablosunun hazırlanmasına ve nakit akış tablosu analizlerinin uygulanabilirliğine yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Nakit akış tablosu, finansal tablo analizi, belediyelerde nakit yönetimi

ABSTRACT

As a result of economic instability, fluctuations in sectors and the recent COVID-19 pandemic, “cash” has been proven to be much more important than “profit” for any business. Cash is much more important in municipalities as they are non-profit organizations that aim to meet public needs. No matter how positive operating results they get, goods and services of municipalities will not be sustainable in the long term unless they are supported with cash.

For that purpose, 445 annual reports of province and metropolitan municipalities in Turkey between 2014 and 2018 were analyzed with content analysis. Whether cash flow statements were presented in annual reports and whether the analysis techniques for these statements were used effectively were investigated. In addition, a sample implementation of a cash flow statement preparation with cash flow analysis was provided using the data of a selected municipality, and the practicality of cash flow statements was discussed.

Keywords: Cash flow statement, financial statement analysis, cash management in municipalities

Başvuru/Submitted: 27.04.2020 Revizyon Talebi/Revision Requested: 05.06.2020 Son Revizyon/Last Revision Received: 09.06.2020 Kabul/Accepted: 12.06.2020

Sorumlu yazar/Corresponding author: Ali Kablan / alikablan@trakya.edu.tr

Atıf/Citation: Kablan, A. & Altun, S. (2020). Belediyelerde nakit akış tablosu kullanımına yönelik bir araştırma ve nakit akış tablosu analiz teknikleri üzerine bir uygulama. *Muhasebe Enstitüsü Dergisi - Journal of Accounting Institute*, 63, 33-52. <https://doi.org/doi.org/10.26650/MED.727602>

Extended Abstract

The current study investigates whether cash flow statements, which are of utmost importance to economic sustainability, are used effectively by municipalities in Turkey. For that purpose, the questions of how often and how municipalities use and present cash flow statements are reviewed. In addition, a sample implementation of cash flow statement preparation with cash flow analysis is provided using the data of a selected municipality.

In the “*Cash Flow Operating Activities Method*” by Gup et al. (1993) the profile of a firm is analyzed based on its positive or negative net cash flow for business operations, investment operations and financing operations to make a decision about the cash flow structure of the firm. They state that cash flow profiles of a firm form eight models. Steyn-Bruwer and Hamman (2005) combined the modelling by Gup et al. (1993) with the organizational life cycle model by Mulford and Comiskey (1996) and related it to the models employed in the cash flow operating method.

There is a great body of research on the use of traditional ratio analysis for assessing the financial performance of incorporations in cash flow ratios literature. Gombola and Ketz (1983) used 40 ratios, including cash flow ratios and found cash flow form a factor separate and distinct from the factor of return ratios. As one of the earliest studies on the classification of cash flow ratios, Carslaw and Mills (1991) used 9 ratios and 4 categories. Similarly, Giacomino and Mielke (1993) categorized cash flow ratios using 9 ratios based on their sufficiency and efficiency. Mills and Yamamura (1998) employed cash flow ratios to test solvency and liquidity. Porwal and Jain'deki (2013) developed new ratios, including the company and investment operations ratio, to evaluate a company's economic performance. Zeller and Stanko (1994) and Kirkham (2012) focused on cash flow ratios that are used to evaluate liquidity only. Yılmaz (1999) conducted the first study using cash flow ratios in Turkey. Gücenme and Arsoy (2006) concluded that employing basic cash flow ratios yields more information about a company's liquidity and solvency than the traditional ones. Güleç and Bektaş (2019) demonstrated the power of the statement of cash flows by using 8 fundamental cash flow ratios with 10 traditional ratios in the Manufacturing Industry from 7 different sub-sectors in Borsa Istanbul (BIST) between the periods of 2008 and 2017. Dereköy (2020) compared traditional and cash flow ratios to measure solvency and that accrual-based traditional ratios and cash-based cash flow ratios, give different results in the assessment of liquidity and solvency. Kepçe (2017) studied the association between the models of Gup and Samson and traditional ratios and concluded that although financial ratios were partially associated with the models, the correlation between them was weak. In other words, the models were not sufficient to characterize a company's financial standpoint. Although Beaver (1966) was the first to use cash flow to predict financial distress, Deakin (1972), Largay and Stickney (1980), Casey and Bartczak (1985), Gombola et al. (1987), and Rujoub et al. (1995) used cash flow ratios to predict bankruptcy and financial distress. Sayari and Mugan (2013) examined the effects of cash flow components on financial distress in Turkey. Çavuş and Başar (2020) investigated the relationship between cash flow ratios and financial success and failure that was identified with Z-Score and reported that cash flow ratios are effective in predicting financial distress. Lastly, Sakarya and Akkuş (2015) and Yılmaz and İçten (2018) employed cash flow based ratios for their multi-criteria decision making models.

Although there are many studies focusing on cash flow analyses in the Turkish private sector, there are no studies investigating the cash flow in local governing bodies. Therefore, the current study will make a significant contribution to the existing literature on the use of cash flow statements by municipalities and the implementation of cash flow analyses.

For the purpose of the study, 445 annual reports of provincial and metropolitan municipalities in Turkey between 2014 and 2018 were analyzed with content analysis. The annual reports of the municipalities were retrieved from the official websites of the municipalities.

A total of 445 annual reports of 51 provincial municipalities, 30 metropolitan municipalities and 39 district municipalities covering a 5-year period were reviewed by content analysis. Only 3 municipalities, Beyoğlu, Kağıthane and Sarıyer Municipalities, included cash flow statements in their annual reports. Therefore, the hypotheses, “*Metropolitan municipalities include cash flow statements in their annual reports*”, “*Provincial municipalities include cash flow statements in their*

annual reports” and “District municipalities include cash flow statements in their annual reports” were rejected. Content analysis revealed that most of the municipalities did not include cash flow statements in their annual reports. It suggests that cash flow statements are not used effectively and presented to the related bodies.

A guiding implementation of cash flow statement by the Beylikdüzü Municipality, which is quite important for municipalities was also presented. The cash flow statements for 2017, 2018 and 2019 were created and tested with cash flow analyses employed in the private sector. The analyses results showed that the Beylikdüzü Municipality fell in the *Model 4 Growing Municipality*. The ratio analysis also revealed that the Beylikdüzü Municipality concentrated on investment expenditures in 2018. Another municipality which was subjected to cash flow operations analysis was the Beyoğlu Municipality and it was in the *Model 6 Young Municipality*.

1. Giriş

Özel sektörde faaliyet gösteren işletmeler gibi kamusal ihtiyaçları karşılama amacı güden belediye birimleri de, içinde bulunduğu dönemi olumlu faaliyet sonucu ile sonuçlandırsalar bile, nakit kaynakları açısından finansal sıkıntıya düşebilirler. Belediye birimleri ne kadar olumlu faaliyet sonucu elde ederse etsinler, bu sonuç nakit olarak desteklenmedikçe uzun vadede kamusal mal ve hizmetlerin sürdürülebilirliği olumsuz etkilenecektir. Belediye birimlerinin günlük giderlerini karşılayabilecek, cari yükümlülüklerini ödeyebilecek ve kamusal faaliyetlerini sürdürebilmek için gerekli varlıkları satın alabilecek kadar nakit varlığa sahip olmaları gerekmektedir. Kamusal ihtiyaçların karşılanması sırasında gerekli olan nakit miktarının sağlanamaması durumunda, belediyeler dış kaynaklardan yabancı kaynak temin etmek veya belediye varlıklarını satmak durumunda kalırlar. Bu durumda belediye birimleri sürdürülebilirliklerini sağlayamazlar. Bu nedenden dolayı belediye birimlerinin, geleceğe yönelik kamusal faaliyetlerini planlamaları ve doğru bir nakit politikası izlemeleri gerekmektedir.

Türkiye Muhasebe Standardı (TMS) 1 Finansal Tabloların Sunuluşu'nda belirtildiği üzere (md. 27); İşletmeler, nakit akışı bilgileri hariç, finansal tablolarını tahakkuk esasına göre düzenlerler. Tahakkuk esas; muhasebeye konu işlem ve olayların kaydedilmesinde, nakden tahsil edilip edilmemesine bakılmaksızın olayın gerçekleştiği veya ortaya çıktığı anda muhasebeleştirilmesi anlamına gelmektedir (Orhan & Serçemeli, 2013, s. 323; Weygandt, Kimmel & Kieso, 2009, s. 101). Nakit esas ise, gelir ve giderlerin fiilen tahsil edildiğinde ya da ödendiğinde kayıt altına alındığı bir sistemdir (Pinson, 2007, s. 9). Türkiye'de 2006 yılından itibaren 5018 sayılı Kamu Mali ve Kontrol Kanunu ile birlikte, kamu reformu çalışmaları kapsamında devlet muhasebe uygulamaları nakit esaslı muhasebe sisteminden, tahakkuk esaslı muhasebe sistemine geçmiştir.

Nakit akış tablosu ise, tahakkuk esasına göre hazırlanmayan tek finansal tablo niteliğinde olup, nakit esasına göre hazırlanmaktadır. Bu sayede nakit akış tablosu, tahakkuk esasına göre hazırlanmış olan mali tablo bilgilerinin nakit esasına göre finansal tablo okuyucularına sunulması için kullanılmaktadır (Örten, Kaval & Karapınar, 2015). Daha kapsamlı bir ifade ile nakit akış tablosu, diğer kapsamlı gelir tablosunda bulunan dönem kârının, finansal durum (bilanço) tablosunda bulunan nakit ve nakit benzerlerine hangi nedenlerle eşit olmadığını açıklamak için kullanılmakta ve temel finansal tablolar arasında yer almaktadır (Özerhan & Yanık, 2010). Nakit akış tablosu, işletmedeki para akışını özetleyerek hem geçmişin finansman politikasının değerlendirilmesinde hem de geleceğe yönelik nakit planlamasının yapılmasında yönetime ve ilgili taraflara önemli bilgiler sunmaktadır (Sarıoğlu & Demir, 2008).

Bu amaçla çalışmada; sürdürülebilirlik için büyük önem arz eden nakit akış tablosunun, "Türkiye'de belediye birimleri tarafından etkin kullanılmaktadır" ifadesinin doğruluğu araştırılacaktır. Araştırma sorusunun geçerliliği, Türkiye'de yer alan il ve büyükşehir belediyeleri ile nüfus yoğunluğu düşünüldüğünde, önemli bir yer tutan İstanbul ilçe belediyelerinin 2014-2018 dönemlerine ilişkin faaliyet raporları içerik analizine tabi tutularak incelenecektir. Ayrıca seçilmiş bir belediyenin verileri üzerinden gerçekleştirilen örnek bir uygulama ile belediyelerde nakit akış tablosunun hazırlanmasına ve nakit akış tablosu analizlerinin uygulanabilirliğine yer verilecektir.

2. Nakit Akış Tablosu

Muhasebe standartları açısından ele alındığında nakit akış tablosu; TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu, Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Bölüm 1 Kavramsal Çerçeve ve Finansal Tablolar ile Devlet Muhasebe Standardı (DMS) 1 Mali Tabloların Sunuluşu standartlarında, bir şirketin veya kamu kuruluşunun hazırlaması gereken dört temel finansal tablodan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca kamu idarelerinin muhasebe sistemini düzenleyen, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (MYMY) md 514'te, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) md 313'te ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği md 485'te; kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenmesi gereken temel mali tablolar arasında gösterilmektedir.

Nakit Akış Tablosu, "Finansal Durumdaki Değişiklikler Tablosu" adı ile ilk kez 1971 yılında Amerikan Muhasebe İlkeleri Kurulu tarafından zorunlu hale getirilmiştir. Daha sonra nakit akış tablosu adını alan bu tablo, gelir tablosunun tamamlayıcısı

olarak düzenlenmeye başlanmıştır (Fridson & Alvarez, 2002, s. 91). Nakit akış tablosu, ekonomik bir birimin nakit yaratma kabiliyeti ve bu fonların kullanımını değerlendirmek için son derece faydalı bilgiler sunmakla (Rezaei & Jafaar, 2015) birlikte, birbirini izleyen iki dönem arasındaki nakit ve nakde eşdeğer varlık tutarlarındaki değişmeyi açıklamayı amaçlamaktadır (Akdoğan & Tenker, 2010, s. 358). Nakit akış tablosu, yatırımcılara, kredi verenlere ve diğer ilgililere aşağıdaki hususları değerlendirmek için bilgi sağlamaktadır (Kepçe, 2017, s. 38–39):

- İşletmenin gelecekteki nakit akışlarını oluşturma yeteneğinin,
- İşletmenin yükümlülüklerini yerine getirme becerisinin,
- Kâr veya zarar ile işletme faaliyetlerinden net nakit akışı arasındaki farkın nedenlerinin,
- Dönem içinde gerçekleşen yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının değerlendirilmesi.

Önemi itibarıyla bir çok muhasebe yönetmeliği ve standardına konu olan nakit akış tablosu;

- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği,
- Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği,
- TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardı,
- DMS 1 Mali Tabloların Sunuluşu Standardı,
- BOBİ FRS Bölüm 1 Kavramsal Çerçeve ve Finansal Tablolar,
- TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı,
- DMS 2 Nakit Akış Tabloları Standardı ,
- BOBİ FRS Bölüm 2 Nakit Akış Tablosu

yönetmelik ve standartlarının hepsinde kendisinden söz ettirmekle birlikte, adına standart düzenlenen tek mali tablo olarak karşımıza çıkmaktadır.

TMS 7 Nakit Akış Tablosu ismini taşıyan standardın amacı, işletmenin nakit ve nakit benzeri değerlerindeki değişiklikler hakkında, döneme ilişkin nakit akışlarını işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine göre sınıflandırarak sunumunun yapılmasıdır. ABD Finansal Raporlama Standartları Kurulu'na (FASB) göre nakit akış tablosunun temel amacı ise; bir şirketin likiditesini, ödeme gücünü ve finansal uyumunu değerlendirmektir (Jooste, 2006).

Çalışmanın konusunu oluşturan belediye birimlerinde nakit akış tablosu, belirli bir raporlama dönemi itibarıyla belediyeye ait nakit ve nakit benzeri varlıklarının akışını gösteren bir mali tablo olmakla birlikte; DMS 2'ye göre; “*Nakit akış tablosu, raporlama döneminde nakit giriş kaynakları ve nakit harcanan kalemler ile raporlama tarihindeki nakit tutarını gösterir. Nakit akış bilgileri, bir kamu idaresinin faaliyetlerinin finansmanı için gerekli olan nakdi nasıl karşıladığını ve bu nakdi ne şekilde kullandığının anlaşılmasını sağlar*” şeklinde ifade edilmektedir. GYMY md 316'da ise; “*Nakit akış tablosu genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin dönem nakit tahsilatları ve ödemeleri, mali ve mali olmayan varlıkları ile yükümlülüklerine ilişkin işlemlerden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir*” şeklinde tanımlanmaktadır.

Gerek DMS 2'de, gerekse de GYMY md 316/6'da nakit akış tablosu, döneme ilişkin nakit akışlarının esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları şeklinde sınıflandırılarak sunulduğu bir tablo olarak ifade edilmektedir. DMS 2 Nakit Akış Tablosu Standardında bu faaliyetler aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir.

- *Esas Faaliyetler:* Bir kamu idaresinin yatırım ve finansman faaliyetleri dışındaki faaliyetleridir. Esas faaliyetlere ilişkin net nakit akışlarının tutarı kamu idaresinin faaliyetini yürütebilme, yükümlülüklerini ödeyebilme ve dış finansman kaynaklarına başvurmaksızın yeni yatırımlar yapabilme kapasitesini yansıtır. Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları, esasen kamu idaresinin temel nakit getiren faaliyetlerinden elde edilir.
- *Finansman Faaliyetleri:* Kamu idaresinin net değer ve borçlarının büyüklüğünde ve niteliğinde değişikliklere neden olan faaliyetlerdir.
- *Yatırım Faaliyetleri:* Uzun vadeli varlıkların elde edilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin faaliyetlerdir.

GYMY Ekler/Örnek-6'da da gösterilmekle birlikte, DMS 2 Nakit Akış Tablosu Standardında yer alan nakit akış tablosu sunumu Tablo 1'de gösterilmektedir. Aynı zamanda Tablo 1'de, GYMY'nde yer alan (md. 46/6) tüm kamu kurum ve kuruluşlarının tabi olduğu hesap planında yer alan hesaplar ile, DMS 2 Nakit Akış Tablosu Standardında yer alması gereken nakit akış bölümlerine ilişkin eşleştirme yapılmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından, DMS 2'ye göre Nakit Akış tablosu hazırlanırken, ilgili döneme ait hesap hareketleri ve nakit akış tablosunda ait olduğu bölüme ilişkin eşleştirme Tablo 1'de gösterildiği şekilde yapacaktır.

Tablo 1: DMS 2 Nakit Akış Tablosu Standardında Yer Alan Kamu İdaresi Nakit Akış Tablosu Sunumu

1. BÖLÜM FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI (DMS 2)			
GYMY Hesap Planı			Nakit Akış Tablosu
A-) Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Girişleri			A-) Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Girişleri
600	1	Vergi Gelirleri	Vergi Gelirleri
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar	Alınan Bağış ve Yardımlar
600	5	Faizler, Cezalar, Paylar	Faizler, Cezalar, Paylar
600	6	Sermaye Gelirleri	Menkul Kıymet ve Varlık Gelirleri
B-) Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıktıları			B-) Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıktıları
630	1	Personel Giderleri	Personel Giderleri
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primleri	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primleri
630	3	Mal ve Hizmet Giderleri	Mal ve Hizmet Giderleri
630	4	Faiz Giderleri	Faiz Giderleri
630	5	Cari Transferler	Cari Transferler
630	7	Sermaye Transferleri	Sermaye Transferleri
630	8	Borç verme	Borç verme
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler
630	99	Diğer Giderler	Diğer Giderler
C-) Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Akışı (A-B)			C-) Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Akışı (A-B)

2. BÖLÜM YATIRIMLARDAN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI (DMS2)				
GYMY Hesap Planı				Nakit Akış Tablosu
		D-) Mali Olmayan Varlık Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri	→	D-) Mali Olmayan Varlık Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri
150	2	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	→	Stok Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri
151	4	Yarı Mamüller Hesabı	→	Maddi Duran Varlık Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri
152	6	Mamüller Hesabı	→	Arazi ve Arsalar Hesabı.
153	8	Ticari Mallar Hesabı	→	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı.
155	10	Atölyeler Hesabı	→	Binalar Hesabı.
157	12	Diğer Stoklar Hesabı	→	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı.
158	14	Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı (-)	→	Taşıtlar Hesabı.
250	16	Arazi ve Arsalar Hesabı	→	Demirbaşlar Hesabı.
251	18	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	→	Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı
252	20	Binalar Hesabı	→	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı.
253	22	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	→	Yatırım Avansları Hesabı.
254	24	Taşıtlar Hesabı	→	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı.
255	26	Demirbaşlar Hesabı	→	
256	28	Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı	→	
258	30	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	→	
259	32	Yatırım Avansları Hesabı	→	
260	34	Haklar Hesabı	→	Maddi Olmayan Duran Varlık Satışlarından Kaynaklanan Nakit Girişleri
264	36	Özel Maliyetler Hesabı	→	
267	38	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hs.	→	
293	40	Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı	→	
294	42	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	→	
297	44	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	→	
		E-) Mali Olmayan Varlık Alımlarından Kaynaklanan Nakit Çıktıları	→	E-) Mali Olmayan Varlık Alımlarından Kaynaklanan Nakit Çıktıları
			→	
			→	
		F) Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Akışı (D-E)	→	F) Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Akışı (D-E)
		G-) Nakit Açık / Fazlası (C+F)	→	G-) Nakit Açık / Fazlası (C+F)

3. BÖLÜM FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI (DMS 2)				
GYMY Hesap Planı				Nakit Akış Tablosu
		H-) Net Mali Varlık Edinimlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	→	H-) Net Mali Varlık Ediniminden Kaynaklanan Nakit Akışları
	1	Mali Varlık Ediniminden Kaynaklanan Nakit Akışları	→	Mali Varlık Ediniminden Kaynaklanan Nakit Akışları
110	1	Hisse Senetleri Hesabı		Kurum Alacaklarından Kaynaklanan Nakit Akışları
111	1	Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı		Ön Ödemelerden Kaynaklanan Nakit Akışları
112	1	Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı		Diğer Varlık Edinimlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları
117 217	1	Menkul Varlıklar Hesabı		
240	1	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı		
241	1	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı		
242	1	Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı		
247	1	Sermaye Taahhütleri Hesabı		
	2	Kurum Alacaklarından Kaynaklanan Nakit Akışları		
130 230	2	Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı		
131	2	Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı		
132 232	2	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı		
134	2	Borçlanma Türev Ürünleri Cari Hesabı		
135	2	Personelden Alacaklar Hesabı		
136	2	Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı		
137	2	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı		
138	2	Takipteki Kurum Alacakları Karşılığı Hesabı (-)		
139 239	2	Diğer Kurum Alacakları Hesabı		
	3	Ön Ödemelerden Kaynaklanan Nakit Akışları		
160	3	İş Avans ve Kredileri Hesabı		
161	3	Personel Avansları Hesabı		
162	3	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı		
164	3	Akreditifler Hesabı		
165	3	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı		
166	3	Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Krediler Hesabı		
167	3	Doğrudan Dış Proje Kullanımları Avans ve Akreditifleri		
195	3	İş Avansları Hesabı		
196	3	Personel Avansları Hesabı		
	4	Diğer Varlık Edinimlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		
126 226	4	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı		
190	4	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı		
191	4	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı		
193	4	Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı		
198	4	Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı		

GYMY Hesap Planı			Nakit Akış Tablosu	
		I-) Net Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Akışları	→	I-) Net Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Akışları
	1	Mali Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Akışları	→	Mali Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Akışları
302	1	Para Piyasası Nakit İşlemleri Borçları		Para Piyasası Nakit İşlemleri Borçları
303 403	1	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı		Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı
304 404	1	Tahviller		Tahviller
305	1	Bonolar		Bonolar
309 409	1	Diğer İç Mali Borçlar		Diğer İç Mali Borçlar
310 410	1	Dış Mali Borçlar		Dış Mali Borçlar
	2	Diğer Yükümlülüklerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	→	Diğer Yükümlülüklerden Kaynaklanan Nakit Akışları
330 430	2	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı		J-) Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Girişleri (I-H)
329	2	Diğer Çeşitli Borçlar		K-) NAKİT STOĞUNDAKİ NET DEĞİŞİM (G+J)
332	2	Okul Pansiyonları		
333	2	Emanetler		
334	2	Borçlanma Türev Ürünleri Cari Hesabı		
335	2	Personele Borçlar Hesabı		
337	2	Mutemetlik Cari Hesabı		
338	2	Konsolosluk Cari Hesabı		
340 440	2	Alınan Sipariş Avansları Hesabı		
349 449	2	Diğer Alınan Avanslar Hesabı		
360	2	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı		
361	2	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri		
362	2	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat		
368	2	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Hesabı		
370	2	Dönem Karı Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı		
371	2	Dönem Karı ve Peşin Ödenen Vergiler Karşılığı Hesabı		
372 472	2	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı		
391	2	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı		
379 479	2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı		
399	2	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı		
519	2	Değer Hareketleri Sonuç Hesabı		
540	2	Yasal Yedekler Hesabı		
549	2	Özel Fonlar Hesabı		
		J- Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Girişleri (I-H)		
		K- Nakit Stoğundaki Net Değişim (G+J)		

HAZIR DEĞERLER NAKİT DEĞİŞİMİ			Nakit Akış Tablosu		
GYMY Hesap Planı			Nakit Akış Tablosu		
		İSTATİSTİKSEL HATA (K-L)	→		İSTATİSTİKSEL HATA (K-L)
		L) HAZIR DEĞERLER NAKİT DEĞİŞİMİ	→		L-) HAZIR DEĞERLER NAKİT DEĞİŞİMİ
100	1	Kasa Hesabı			Kasa Hesabı
101	2	Alınan Çekler Hesabı			Alınan Çekler Hesabı
102	3	Banka Hesabı			Banka Hesabı
103	4	Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı			Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı
104	5	Proje Özel Hesabı			Proje Özel Hesabı
105	6	Döviz Hesabı			Döviz Hesabı
106	7	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı			Döviz Gönderme Emirleri Hesabı
107	8	Elçilik ve Konsolosluklar Nezdindeki Paralar Hesabı			Elçilik ve Konsolosluklar Nezdindeki Paralar Hesabı
108	9	Diğer Hazır Değerler Hesabı			Diğer Hazır Değerler Hesabı
109	10	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı			Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı

Kaynak: GYMY’nde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının tabi olduğu hesap planında yer verilen hesaplar ile, DMS 2 Standardında yer alan nakit akış tablosu dikkate alınarak ilgili yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

3. Nakit Akış Tablosu Analiz Teknikleri

Nakit akış tablosu analiz teknikleri ile ilgili literatür incelendiğinde; çalışmaların, “Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi” ile “Nakit Akış Oranlarının İncelenmesi” üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sebeple çalışmada, bu iki teknik kullanılarak uygulama ele alınacaktır.

3.1. Nakit Akış Tablosu’nun Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi İle Analizi

Gup, Samson, Dugan Kim ve Jittrapanun (1993, s. 73–79) çalışmasında ortaya koydukları, “*Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi*”nde, işletmenin nakit akış tablosunun üç ana bölümü olan *işletme faaliyetleri*, *yatırım faaliyetleri* ve *finansman faaliyetlerine* ilişkin net nakit akışının pozitif veya negatif olmasına göre profili incelenerek, nakit yapısı ve işletme hakkında değerlendirmeler yapılmaktadır. Gup ve ark. (1993) çalışmasında, işletmenin nakit akış profillerinin sekiz model oluşturduğunu belirtmektedir. Bu sekiz model, işletmenin nakit akış tablosunun üç temel bölümünün işaretine göre (pozitif ya da negatif) sıralanmaktadır.

Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli, aşağıda Tablo 2’de sunulduğu gibi, faaliyetlerin sağladığı nakit akışlarının büyüklüklerini dikkate almadan, pozitif (+) ve negatif (-) olarak sekiz model halinde değerlendirmektedir.

Modeller	İşletme Profilleri	İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışı	Yatırım Faaliyetlerinden Nakit Akışı	Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışı
Model 1	Nadir Durum	+	+	+
Model 2	Başarılı İşletme	+	-	-
Model 3	Gerileyen veya Yeniden Yapılanan İşletme	+	+	-
Model 4	Büyüyen İşletme	+	-	+
Model 5	Küçülen İşletme	-	+	+
Model 6	Genç İşletme	-	-	+
Model 7	Likiditasyona Giden İşletme	-	+	-
Model 8	Nadir Durum	-	-	-

Kaynakça: Gub ve ark. (1993, s.74)

Steyn-Bruwer ve Hamman (2005), Gup ve ark. (1993)’nin yaptıkları modellemeyi, Mulford ve Comiskey (1996)’nin yaptığı “İşletme Yaşam Döngüsü” ile birleştirerek, işletme yaşam döngüsünü nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler yönteminde

yer alan modellerle ilişkilendirmişlerdir (Kargın & Aktaş, 2011, s. 11). Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler yöntemine göre belirlenen modellerin Steyn, Bruwer ve Hamman (2005) tarafından işletme yaşam döngüsüne uyarlanmış hali özetle Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3: Nakit Akış Profilleri ve İşletme Yaşam Döngüsü				
İşletme Yaşam Döngüsü	Giriş	Büyüme	Olgunluk	Düşüş
Nakit Akış Profilleri	Model 6 (-,-,+)	Model 4 (+,-,+)	Model 2 (+,-,-) Model 3 (+,+,-)	Model 7 (-,+,-) Model 5 (-,+,+)
Not: Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler yönteminde ifade edilen Model 1 ve Model 8, olağandışı durumları ifade ettiğinden işletme yaşam döngüsünde bu profillere yer verilmemektedir.				
Kaynak: Steyn-Bruwer ve Hamman (2005, s.7)				

3.2. Nakit Akış Tablosu’nun Oran Analizi Yöntemi İle Analizi

Nakit akış tablosu, finansal tablo setinin bir parçası olmasına rağmen, finansal tablo analizi söz konusu olduğunda bilanço veya gelir tablosu kadar dikkate alınmamaktadır. Nakit akışlarının temel olarak muhasebe eğitimi içerisinde yeterince ilgi görmemesinin nedeni, muhasebe, finans ve denetim ders kitaplarının çoğunun sadece geleneksel oranları içermesi ve eğitimcilerin finansal tablo analizinde sadece geleneksel oranları vurgulamasıdır (Yamamura & Mills, 1998). Ancak nakit akış oranları analizinin, geleneksel bilanço ve gelir tablosu oranlarıyla birlikte kullanılması, ekonomik birimlerin finansal açıdan güçlü ve zayıf yönlerinin daha iyi anlaşılması sağlanmaktadır (Carslaw & Mills, 1991).

Literatüre bakıldığında; ekonomik birimlerin finansal performansını değerlendirmede geleneksel oran analizi kadar nakit akışlarını kullanan çalışmalar yaygın olmamakla birlikte; Gombola ve Ketz (1983), yaptıkları çalışmada, nakit akışına dayalı oranlar da dahil olmak üzere 40 oran kullanmış ve nakit akış oranlarının, karlılık oranlarından farklı bilgilere sahip olabileceğini ve göz ardı edilmemesi gerektiğini öne sürmüştür. Carslaw ve Mills (1991), nakit akış oranlarını sistematik olarak sınıflandıran ilk çalışmalardan biri olup, nakit akış oranlarını 9 oran kullanarak 4 kategoriye ayırmaktadır. Giacomino ve Mielke (1993), nakit akış oranlarını 9 oran kullanarak yeterlilik ve verimlilik kategorilerine ayırmaktadır. Mills ve Yamamura (1998), ödeme gücü ve likiditeyi test etmek için nakit akış oranları ve bir şirketin uygulanabilirliğini ölçen kategoriler olarak sınıflandırmıştır. Porwal ve Jain’deki (2013), işletme ve yatırım faaliyetleri oranı gibi şirketlerin ekonomik durumunu yansıtmak için diğer çalışmalardan farklı yeni oranlar geliştirmişlerdir. Zeller ve Stanko (1994) ve Kirkham (2012), sadece likiditeyi ölçen nakit akış oranları üzerinde odaklanmaktadır. Yılmaz (1999), Türkiye’de nakit akış oranlarını ilk kez kullanan çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Gücenme ve Arsoy (2006), temel nakit akış oranlarının kullanılması sonucu geleneksel oranlara nazaran şirketin likiditesi ve ödeme gücü hakkında daha fazla bilgi edinildiğini belirtmiştir. Güleç ve Bektaş (2019), çalışmasında 10 geleneksel oranla, 8 temel nakit akış oranını kullanarak 2008-2017 yılları arasında BIST’te yer alan 7 farklı alt sektörden İmalat Sanayiinde uygulamaya yer vermiş nakit akış tablosunun gücünü ortaya koymuştur. Dereköy (2020), borç ödeme gücünün ölçülmesinde geleneksel oranlar ile nakit akış oranlarını karşılaştırmış ve borç ödeme gücünün değerlendirilmesinde, geleneksel oranlar ile nakit akış oranlarının farklı sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur. Kepçe (2017), çalışmasında Gup ve Samson’ın modelleri ile geleneksel oranların ilişkisini araştırmış, finansal oranların bir kısmının modellerle ilişkili olduğunu, ancak aralarındaki korelasyonun çok düşük olduğunu başka bir ifade ile; modellerin bir firmanın finansal açıdan karakterize edilmesi için yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Nakit akışlarını finansal başarısızlığı tahmin etmede kullanan ilk çalışmalardan birisi Beaver’ın (1966) olsa bile, Deakin’in (1972), Largay ve Stickney (1980), Casey ve Bartczak (1985), Gombola, Haskins, Ketz ve Williams (1987) ve Rujoub, Cook ve Hay (1995) ise çalışmalarında iflas ve finansal başarısızlıkların tahmini için nakit akış oranlarını kullanmaktadırlar. Sayari ve Mugan (2013), finansal başarısızlığı nakit akışı tablosu bileşenlerini Türkiye bağlamında analiz ederek incelemiştir. Çavuş ve Başar (2020), finansal başarısızlık ölçümü Z skor ile nakit akış oranları arasında ilişkiyi inceledikleri çalışmasında, finansal başarısızlığını öngörmeye nakit akış oranlarının etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Son olarak Sakarya ve Akkuş (2015) ile Yılmaz ve İçten (2018) ise çok kriterli karar verme modellerinde nakit akışına dayalı oranlar kullanılmışlardır.

Sonuç olarak, nakit akış tablosunun finansal tablo setinde yer almaya başlamasından bu yana, nakit akışları ile ilgili bilanço ve gelir tabloları analizinde kullanılan geleneksel oranlar gibi yaygın olarak kabul gören ve kullanılan bir oran seti

oluşturulamamıştır. Ancak mevcut literatürde nakit akış oranları, temel ve diğer oranlar olmak üzere iki kategoriye ayırmaktadır. Temel oranlar, yeterlilik ve verimlilik oranlarından oluşmaktadır. Bu sınıflandırmaya ek olarak, likidite ve ödeme gücü oranları da nakit akış oran analizinin bir başka yönüdür. Yeterlilik oranları, firmaların nakit akışlarının yeterliliğini değerlendirmekte ve borçların ödenmesi ve faaliyetlerin sürdürülmesi amacıyla nakit kaynakları hakkında ileriye dönük bilgi vermektedir (Yılmaz 1999, s. 188). Verimlilik oranları ise, şirketin diğer yıllara ve diğer şirketlere göre nakit akışını ne kadar iyi ürettiğini ve firmaların varlıkları, satış ve işletme faaliyetlerini ne kadar etkili bir şekilde yönettiğini değerlendirir (Giacomino & Mielke, 1993). Ayrıca firmaların ihtiyaç duymaları halinde diğer nakit akış oranları hesaplanabilmektedir.

4. Belediyelerde Nakit Akış Tablosu Kullanımına Yönelik Araştırma

Çalışmanın bu bölümünde, belediyelerde nakit akış tablosu kullanıma yönelik gerçekleştirilen araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Bu amaçla, araştırmanın amacı ve kapsamı, veri toplama tekniği ve bulguların değerlendirilmesiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Kısıtları

Araştırmanın amacı, belediye birimleri tarafından nakit akış tablosu kullanım sıklığının ve sunumunun incelenmesidir. Bu amaçla 2014 ve 2018 yılları arasında Türkiye’deki tüm il belediyeleri (51) ve büyükşehir belediyeleri (30) ile İstanbul ili ilçelerine (39) ait faaliyet raporları incelenmiş ve belediyelerin faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer verip vermedikleri araştırılmıştır. Araştırmanın 2014 yılından itibaren yapılmaya başlanmasının nedeni, 2014 yılından itibaren, 6360 Sayılı Kanun ile birlikte büyükşehir belediye sayısının 30’a yükselmesi, il belediye sayısının ise 51’e düşmesidir. Araştırmanın 2018 yılında sonlandırılmasının nedeni ise, belediye birimleri tarafından 2019 faaliyet raporlarının araştırmanın yapıldığı tarih itibarıyla henüz yayınlanmamış olmasıdır.

Tablo 4: 6360 Sayılı Kanun Öncesi ve Sonrası Belediyelere İlişkin Rakamlar		
İlgili Belediye Türü	6360 Sayılı Kanun Öncesi	6360 Sayılı Kanun Sonrası
Büyükşehir Belediyesi	16	30
Büyükşehir İlçe Belediyesi	143	519
İl Belediyesi	65	51
İlçe Belediyesi	749	416
Belde Belediyesi	1977	342
Toplam Belediye Sayısı	2950	1396

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, (2012).

Belediyelere ait faaliyet raporlarına ilgili belediyelerin internet sitelerinden ulaşılmış olup; araştırma kapsamında 2014 ve 2018 yıllarına ait 600 adet faaliyet raporu incelenmek istenmesine rağmen, 155 belediyenin internet sitelerinde yayınlamamış oldukları faaliyet raporlarına ulaşılamamış ve bu kısıt nedeniyle 445 adet faaliyet raporu incelenebilmiştir.

4.2. Araştırmanın Veri Toplama Tekniği

Bu çalışmada, Türkiye’de yer alan il ve büyükşehir belediyelerinin ve nüfus yoğunluğu düşünüldüğünde önemli bir yer tutan İstanbul ilçe belediyelerinin internet sitelerinde yayınladıkları faaliyet raporlarından elde edilen bilgiler analize tabi tutulmuştur. Yapılan betimsel analizde; araştırma sorusu olarak, “*Büyükşehir belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir*”, “*İl belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir*” ve “*İstanbul ilçe belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir*” ifadelerinin doğruluğu araştırılmaktadır.

4.3. Araştırmanın Bulguları

51 il ve 30 büyükşehir belediyelerinin faaliyet raporları içerik analizine tabi tutularak incelendiğinde, il ve büyükşehir belediyelerinin faaliyet raporlarında, nakit akış tablosu sunumuna yer vermedikleri tespit edilmiş olup; bazı belediye birimlerinin faaliyet raporunu internet sitesinde yayınlamadığı görülmüştür. Araştırmaya ilişkin analiz sonuçları Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5: İl Belediyesi ve Büyükşehir Belediyeleri Nakit Akış Tablosu Sunumu											
ŞEHİR	2014	2015	2016	2017	2018	ŞEHİR	2014	2015	2016	2017	2018
ADANA	X	X	X	X	X	K.MARAŞ	X	X	X	X	X
ADIYAMAN	X	X	X	X	0	KARABÜK	X	X	X	X	X
ARDAHAN	0	0	0	0	0	KARAMAN	X	X	X	X	X
AFYON	0	X	X	X	X	KARS	0	X	X	X	X
AĞRI	0	0	0	0	0	KASTAMONU	0	X	X	X	X
AKSARAY	0	0	0	0	X	KAYSERİ	0	X	X	X	X
AMASYA	0	0	0	X	0	KRIKKALE	X	X	0	0	0
ANKARA	X	X	X	X	X	KIRKLARELİ	0	X	X	X	0
ANTALYA	X	X	X	X	X	KİRŞEHİR	X	X	0	X	X
ARTVİN	0	0	0	0	0	KİLİS	X	0	X	X	X
AYDIN	X	X	X	X	X	KOCAELİ	X	X	X	X	X
BALIKESİR	X	X	X	X	X	KONYA	0	X	X	X	X
BARTIN	X	X	X	X	X	KÜTAHYA	X	X	X	X	X
BATMAN	0	0	0	0	0	MALATYA	0	0	0	X	X
BAYBURT	0	0	0	0	0	MANİSA	0	0	0	0	0
BİLECİK	X	X	X	X	X	MARDİN	0	0	0	X	0
BİNGÖL	X	X	X	X	X	MERSİN	X	X	X	X	X
BİTLİS	0	0	0	0	0	MUĞLA	X	X	X	X	X
BOLU	0	X	X	X	X	MUŞ	0	0	0	0	0
BURDUR	0	0	0	X	0	NEVSEHİR	0	0	X	X	X
BURSA	X	X	X	X	X	NİĞDE	0	0	0	0	X
ÇANAKKALE	X	X	X	X	X	ORDU	X	X	X	X	X
ÇANKIRI	0	0	0	0	0	OSMANİYE	0	0	0	X	0
ÇORUM	X	X	X	X	X	RİZE	X	X	X	0	X
DENİZLİ	X	X	X	X	X	SAKARYA	X	X	X	X	X
DİYARBAKIR	0	0	0	X	0	SAMSUN	X	X	X	X	X
DÜZCE	X	X	X	X	X	SİİRT	0	0	0	0	0
EDİRNE	X	X	X	X	X	SİNOP	X	X	X	X	X
ELAZIĞ	X	X	X	X	X	SİVAS	X	X	X	X	X
ERZİNCAN	X	X	X	X	X	URFA	0	X	X	X	X
ERZURUM	X	X	X	X	X	ŞIRNAK	0	0	0	0	0
ESKİŞEHİR	X	X	X	X	X	TEKİRDAĞ	X	X	X	X	X
GAZİANTEP	0	X	X	X	X	TOKAT	0	0	0	0	0
GİRESUN	X	X	X	X	X	TRABZON	X	X	X	X	X
GÜMÜŞHANE	0	0	0	0	0	TUNCELİ	0	0	0	0	0
HAKKARİ	0	0	0	0	0	UŞAK	X	X	X	X	X
HATAY	0	X	X	X	X	VAN	0	0	0	X	X
İĞDIR	0	0	0	0	0	YALOVA	0	X	0	X	X
ISPARTA	0	0	0	X	X	YOZGAT	0	0	0	0	0
İSTANBUL	X	X	X	X	X	ZONGULDAK	X	X	X	X	X
İZMİR	X	X	X	X	X						

X : Faaliyet raporunda nakit akış tablosuna yer vermemekte,
0 : İnternet sitesinde faaliyet raporuna yer vermemekte,
✓ : Faaliyet raporunda nakit akış tablosuna yer vermekte.

Tablo 5 incelendiğinde analiz sonuçlarına göre; “Büyükşehir belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir” ve “İl belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir” ifadelerinin geçersiz olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle, il belediyeleri ve büyükşehir belediyelerinin faaliyet raporlarında, mali tablolara ilişkin bölümlerde nakit akış tablosuna ilişkin bilgilere rastlanmamıştır.

İstanbul ili, 39 ilçe belediyesinin faaliyet raporları içerik analizine tabi tutularak incelendiğinde, nakit akış tablosunu sunumunun 3 belediye tarafından gerçekleştirildiği sonucuna rastlanmıştır, diğer belediye birimlerinin nakit akış tablosu sunumuna yer vermedikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya ilişkin analiz sonuçları Tablo 6’te yer almaktadır.

Tablo 6: İstanbul İli İlçe Belediyeleri Nakit Akış Tablosu Sunumu											
İLÇELER	2014	2015	2016	2017	2018	İLÇELER	2014	2015	2016	2017	2018
ADALAR	X	X	X	X	X	GAZİOSMANPAŞA	X	X	X	X	X
ARNAVUTKÖY	X	X	X	X	X	GÜNGÖREN	X	X	X	X	X
ATAŞEHİR	X	X	X	X	X	KADIKÖY	X	X	X	X	X
AVCILAR	X	X	X	X	X	KAĞITHANE	✓	✓	✓	✓	✓
BAĞCILAR	X	X	X	X	X	KARTAL	X	X	X	X	X
BAHÇELİEVLER	X	X	X	X	X	KÜÇÜKÇEKMECE	0	X	X	X	X
BAKIRKÖY	X	X	X	X	X	MALTEPE	X	X	X	X	X
BAŞAKŞEHİR	0	0	0	X	0	PENDİK	X	X	X	X	X
BAYRAMPAŞA	X	X	X	X	X	SANCAKTEPE	X	X	X	X	X
BEŞİKTAŞ	X	X	X	X	X	SARIYER	X	X	X	✓	✓
BEYKOZ	X	X	X	X	0	SİLİVRİ	X	X	X	X	X
BEYLİKDÜZÜ	X	X	X	X	X	SULTANBEYLİ	X	X	X	X	X
BEYOĞLU	X	✓	✓	✓	✓	SULTANGAZİ	X	X	X	X	X
BÜYÜKÇEKMECE	X	X	X	X	X	ŞİLE	X	X	X	X	X
ÇATALCA	0	0	X	0	X	ŞİŞLİ	X	X	X	X	X
ÇEKMEKÖY	X	X	X	X	X	TUZLA	X	X	X	X	X
ESENLER	X	X	X	0	X	ÜMRANİYE	X	X	X	X	X
ESENYURT	X	X	X	X	X	ÜSKÜDAR	X	X	X	X	X
EYÜPSULTAN	X	X	X	X	X	ZEYTİNBURNU	X	X	X	X	X
FATİH	X	X	X	X	X						

X : Faaliyet raporunda nakit akış tablosuna yer vermemekte,
0 : İnternet sitesinde faaliyet raporuna yer vermemekte,
✓ : Faaliyet raporunda nakit akış tablosuna yer vermekte.

Tablo 6 incelendiğinde analiz sonuçlarına göre; “İstanbul ilçe belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablolarına yer vermektedir” ifadesinin geçersiz olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle, İstanbul ili, ilçe belediyelerinin faaliyet raporlarında, mali tablolara ilişkin bölümlerde nakit akış tablolarına büyük bir oranda yer vermedikleri, sadece Beyoğlu, Kağıthane ve Sarıyer belediyelerinin faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer verdikleri görülmektedir. Beyoğlu belediyesi nakit akış tablosunun sunumunda, DMS 2 Nakit Akış Tabloları Standardına uygun bir şekilde nakit akışlarını 3 bölümde sunarken, Sarıyer belediyesinin nakit akış tablosu sadece nakit girişleri ve nakit çıkışları olarak sınıflamakta, DMS 2’de belirtilen sınıflandırmaya tabi tutmamaktadır. Kağıthane belediyesi ise; nakit akış tablosunu DMS 2 çerçevesinde 3 bölümde sunmakta ancak, yatırım ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit kısımlarına ilişkin hiçbir tutarın yazılmaması, araştırmada dikkat çeken başka bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

5. Belediyelerde Nakit Akış Tablosunun Düzenlemesi ve Analizine Yönelik Bir Uygulama

Bu uygulamanın amacı; çalışmada araştırmanın bulguları kısmında belirtilen faaliyet raporları içerik analizi sonuçlarına göre, belediyeler tarafından yeterince uygulamasına yer verilmeyen nakit akış tablosunun, belediyelerde kullanımının yaygınlaştırılması ve nakit akış analizlerinin belediyeler üzerinde uygulanabilirliğinin araştırılmasıdır.

Bu amaçla nakit akış tablosu düzenlemesi, İstanbul ili Beylikdüzü ilçe belediyesi 2017-2018-2019 yıllarına ilişkin mali veriler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de belirtilen hesap planı ve nakit akış tablosu eşleştirmesi dikkate alınarak, Beylikdüzü belediyesinin ilgili dönem mizan ve mali verilerinin incelenmesi ile elde edilen verilere göre, belediyeye ait 2017-2019 dönemlerine ilişkin karşılaştırmalı nakit akış tablosuna Tablo 7’te yer verilmiştir.

Tablo 7: İstanbul İli Beylikdüzü İlçesi 2017-2018-2019 Dönemi Karşılaştırmalı Nakit Akış Tabloları			
BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ			
NAKİT AKIŞ TABLOSU			
NAKİT AKIŞLARI	2017 YILI	2018 YILI	2019 YILI
Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Akışları			
A- Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Girişleri	526.188.632,58	547.445.935,64	504.028.735,17
01- Vergiler	146.793.048,95	161.462.281,07	150.658.021,89
02- Vergi Dışı Gelirler	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.892.712,00	18.250.871,14	19.374.125,59
04- Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	867.179,09	18.358,02	14.842,63
05- Diğer Gelirler	142.030.631,45	205.890.201,17	244.095.158,44
11- Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00	0,00	377.394,66
Diğer Nakit Girişleri (330)	16.132.434,52	10.841.178,57	16.945.194,37
Diğer Nakit Girişleri (333)	201.472.626,57	150.983.045,67	72.563.997,59
B- Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Çıkışları	470.600.264,87	527.792.662,04	446.603.034,90
01- Personel Giderleri	48.244.177,78	54.377.864,06	60.208.853,69
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.707.583,76	7.533.706,77	8.269.605,43
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	187.121.299,36	217.169.962,30	188.922.244,65
04- Faiz Giderleri	12.614.127,16	41.751.293,91	9.228.671,15
05- Cari Transferler	46.582.172,13	53.290.561,92	57.568.852,97
07- Sermaye Transferleri	1.071.965,63	1.113.021,10	2.059.812,79
Diğer Nakit Çıkışları (330)	14.928.511,76	11.002.681,73	5.995.623,47
Diğer Nakit Çıkışları (333)	153.330.427,29	141.553.570,25	114.349.370,75
C- Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Girişi (A-B)	55.588.367,71	19.653.273,60	57.425.700,27
Yatırımlardan Sağlanan Nakit Akışları			
D- Mali Olmayan Duran Varlık Alımları	105.373.248,56	97.495.120,38	88.662.220,79
01- Tesis ve Ekipman Alımına Yönelik Nakit Çıkışları (253-254-255-260-294)	2.127.736,86	8.765.048,59	1.869.049,02
03- Diğer Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Çıkışları (150-250-251-252-258)	103.245.511,70	88.730.071,79	86.793.171,77
E- Mali Olmayan Duran Varlık Satışları	54.191.856,16	6.302.166,77	2.941.880,00
01- Tesis ve Ekipmanların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri (800-06-1 / 800-06-2)	54.191.856,16	6.302.166,77	2.941.880,00
03- Diğer Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Girişleri (800-06-9)	0,00	0,00	0,00
F- Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Çıkışı (E-D)	-51.181.392,40	-91.192.953,61	-85.720.340,79
G- Nakit Açık / Fazlası (C+F)	4.406.975,31	-71.539.680,01	-28.294.640,52
Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları			
H- Nakit Dışında Net Mali Varlık Edinimleri	15.952.793,46	21.247.521,85	32.448.123,24
Alınan Borçların Geri Ödenmesinden Kaynaklanan Nakit Çıkışları (300-303-310)	15.952.793,46	21.247.521,85	32.448.123,24
I- Net Yabancı Kaynak Artışları	64.964.836,23	69.012.042,77	78.264.520,92
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri (300-303-310-400-403-410)	28.000.000,00	20.000.000,00	30.500.000,00
Diğer Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Girişleri (Bir Önceki Yıldan Devreden Banka Mevcudu)	36.964.836,23	49.012.042,77	47.764.520,92
K- Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit Girişleri (I-H)	49.012.042,77	47.764.520,92	45.816.397,68
L- Nakit Stokundaki Net Değişim (G+K)	53.419.018,08	-23.775.159,09	17.521.757,16
Bankanın bir sonraki yıla devri	16.692.268,48	12.335.650,41	11.106.258,88
Bütçe Emanetinin (N Yılı) bir sonraki yıla devri	92.199.407,21	159.482.978,16	197.659.639,68
Kaynakça: Tablol'de belirtilen hesap/hesap kodu ile nakit akış tablosunda yer alması gereken bölümü gösteren eşleştirmeye göre, belediyelerin tabi oldukları Mahalli İdareler Hesap Planı dikkate alınarak ilgili yazarlar tarafından hazırlanmıştır.			

5.1. Belediyelere Ait Nakit Akış Tablosu'nun Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemine Göre Analizi

Çalışmada, Beylikdüzü belediyesine ait hazırlanan nakit akış tablosu ve faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer veren belediyelerin nakit akış profilleri, nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler yöntemi ile analize tabi tutulmuş ve uygulanabilirliği araştırılmıştır.

Uygulamanın yapıldığı Beylikdüzü belediyesinin nakit akış tablosundaki bölümlerinin, pozitif/negatif olması durumuna göre yapılan *Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Analiz* yönteminin sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

	Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Akışları	Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Akışları	Finansmandan Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit Akışı
2017	(+)	(-)	(+)
2018	(+)	(-)	(+)
2019	(+)	(-)	(+)

Tablo 8 incelendiğinde, Beylikdüzü belediyesinin 2017, 2018 ve 2019’a ait nakit akışlarının tamamının *Model 4’e* uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, Beylikdüzü belediyesi için *büyükten belediye* nitelemesi yapılarak yorumlanabilir.

Belediyelere ait faaliyet raporlarının içerik analizinde tespit edilen Beyoğlu belediyesine ait nakit akış tabloları üzerinde, nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler analiz tekniği uygulama sonuçlarına Tablo 9’da yer verilmiştir.

	Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Akışları	Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Akışları	Finansmandan Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit Akışı
2015	(-)	(-)	(+)
2016	(-)	(-)	(+)
2017	(-)	(-)	(+)
2018	(-)	(-)	(+)

Tablo 9 incelendiğinde, Beyoğlu belediyesinin 2016, 2017 ve 2018’e ait nakit akışlarının tamamının *Model 6’ya* uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, Beyoğlu belediyesi için *genç belediye/giriş yaşam döngüsünde yer almakta olan belediye* nitelemesi yapılarak yorumlanabilir.

İçerik analizine tabi tutulan belediyelere ait faaliyet raporlarında, nakit akış tablosuna yer verildiği tespit edilen Sarıyer ve Kağıthane belediyeleri üzerinde uygulama gerçekleştirilememiştir. Sarıyer belediyesinin nakit akış tablosunda sadece nakit giriş ve çıkış şeklinde nakit akışına yer vermesi, DMS 2 Standardında belirtildiği üzere 3 bölüm (Faaliyetler-Yatırım-Finansman) olarak nakit akışına yer vermemesi; Kağıthane belediyesi için ise, yatırım ve finansman faaliyetleri bölümünde her hangi bir tutara yer verilmemesi söz konusu olduğu için, ilgili belediyeler bu uygulamaya dahil edilememiştir.

5.2. Belediyelere Ait Nakit Akış Tablosu’nun Oran Analizi Yöntemine Göre Analizi

Literatürdeki kullanılan temel ve diğer nakit akış oranlarından belediyelere uyarlanabilen nakit akış oranları Tablo 10’da sunulmaktadır. Aynı zamanda Tablo 10’da nakit akış tablosu uygulamasının gerçekleştiği Beylikdüzü belediyesine ait nakit akışlarının oran analizi sonuçlarına da yer verilmektedir.

Tablo 10: Belediye Birimlerine Uyarlanmış Nakit Akış Oranları ve Beylikdüzü Belediyesi Oran Analizi Sonuçları					
Yeterlilik Oranları	Açıklama	Beylikdüzü Belediyesi Oran Analizi Sonuçları			Arzu Edilen Değer
		2017	2018	2019	
Cari Borç Karşılama Oranı	Faaliyetlerden Sağlanan Nakit / Kısa Vadeli Borçlar	0,20	0,06	0,14	Yüksek
Nakit Akışı Borç Oranı	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Toplam Borç	0,15	0,040	0,11	Yüksek
Dış Finansman Endeksi Oranı	Finansman Faal. Sağ. Nakit / Faaliyetlerden Sağ. Nakit	0,88	2,43	0,79	Düşük
Verimlilik Oranları	Açıklama				
Gelir Kalitesi	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Faaliyet Sonucu	-1,04	-0,44	1,23	Yüksek
Varlıkların Nakit Getirisi	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Toplam Varlıklar	0,06	0,02	0,06	Yüksek
Özkaynaklar Nakit Akış Oranı	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Özkaynak	0,11	0,04	0,13	Yüksek
Nakit Akışlarının Özkaynaklara Oranı	(Faaliyetlerden+Yatırımdan+Finansmandan Sağlanan Nakit) / Özkaynak	0,11	-0,05	0,04	Yüksek
Genel Nakit Akış Oranı	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Finansman ve Yatırım Faal. için Nakit Çıkışı	0,45	0,16	0,47	Yüksek
Diğer Nakit Akış Oranları	Açıklama				
Faiz Karşılama Oranı	(Faaliyetlerden Sağ. Nakit + Ödenen Faiz) / Ödenen Faiz	5,40	1,47	7,22	Yüksek
İşletme ve Finansman Etkinliği	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Finansman Faal. Sağ. Nakit	1,13	0,41	1,25	Yüksek
İşletme ve Yatırım Etkinliği	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Yatırım Faal. Sağ. Nakit	-1,08	-0,21	-0,66	Yüksek
Yatırım / Finans Oranı	Yatırım Faal. Sağ. Nakit / Finansman Faal. Sağ. Nakit	-1,04	-1,90	-1,87	Yüksek
Duran Varlık Nakit Akışı Oranı	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Duran Varlıklar	0,07	0,02	0,07	Yüksek
İşletme Sermayesi Nakit Akışı Oranı	Faaliyetlerden Sağ. Nakit / Dönen Varlıklar	0,50	0,19	0,51	Yüksek

Kaynak: Carslaw and Mills (1991), Giacomino and Mielke (1993), Mills and Yamamura (1998), Yılmaz (1999), Porwal and Jain (2013) çalışmalarından yazarlar tarafından belediyelere uyarlanmıştır.

Tablo 10'da yer alan oranlar incelendiğinde; 2017 yılı ile 2019 yılı nakit akış verilerinin büyük bir oranda benzer olduğu tespit edilmiştir. 2018 yılına bakıldığında ise, belediyenin Dış Finansman Endeksi Oranının % 243'lük bir değer olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Bu bulgu belediyenin 2018 yılında aşırı borçlanmaya yöneldiği şekildedir yorumlanmaktadır. Bu borçlanma ile birlikte 2018 yılı için, Cari Borç Karşılama oranı % 6'lara, Nakit Akışı Borç oranı ise %4'lere kadar gerilemiştir. Yine 2018 yılında elde edilen yüklü miktarda borçlanma karşılığı, Faiz Karşılama oranı 1,47'lere kadar gerilemiştir. Belediyenin 2018 yılında gerçekleştirdiği bu borçlanmanın varlık edinimi için gerçekleştirildiğini, başka bir ifade ile yatırım harcaması finansmanında kullanıldığını da, Varlıkların Nakit Getirisi ve yine Duran Varlık Nakit Akış oranlarının %2'lere gerilemesinden anlaşılmaktadır. Genel itibarıyla Beylikdüzü belediyesinin, 2018 yılında yabancı kaynak finansmanı ile yatırıma yöneldiği, 2017 ve 2019 yıllarında ise genel anlamda kısa vadeli borçlarının %15-%20'si aralığında; özkaynaklarının ise %11-%13'ü aralığında esas faaliyetinden nakit yaratabildiği söylenebilir.

6. Sonuç

Özellikle kar amacı gütmeyen belediye birimlerinde, kamu ihtiyaçlarının karşılanması, kamusal varlıkların daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılması için, kardan daha önemli bir kavram olan nakit kavramı üzerine odaklanılması ve iyi analiz edilmesi gerekmektedir.

Literatür incelendiğinde; Türkiye'de özel sektöre yönelik nakit akış analizlerine yer verildiği görülmüş ancak, yerel yönetim birimlerinin nakit akış analizlerinin yapıldığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu yönüyle çalışma, Türkiye'de belediye birimlerinin nakit akış tablosu kullanımının belirlenmesi ve nakit akış analizlerinin uygulanması yönünde ilk çalışma olma özelliği taşımaktadır.

51 İl Belediyesi, 30 Büyükşehir Belediyesi ve 39 İlçe belediyesinin dahil edildiği araştırmada, toplam 5 yıllık dönemi kapsayan 445 adet faaliyet raporu analize tabi tutulmuştur. Toplamda 120 belediye birimine ait faaliyet raporlarının

incelendiği araştırmada, faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer veren, Beyoğlu, Kağıthane ve Sarıyer Belediyeleri olmak üzere 3 adet belediyeye rastlanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, “Büyükşehir belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer vermektedir”, “İl belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer vermektedir” ve “İlçe belediyeleri faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer vermektedir” ifadelerinin geçersiz olduğu, belediyelerin faaliyet raporlarında nakit akış tablosuna yer vermedikleri tespit edilmiştir. Buna göre belediye birimleri tarafından nakit akış tablosu etkin bir şekilde kullanılmamaktadır ve ilgililere sunulmamaktadır sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada, belediye birimleri için önem arz eden nakit akış tablosunun düzenlenmesine yol gösterici bir uygulamaya da yer verilmiş olup; Beylikdüzü belediyesinde gerçekleştirilen uygulamada, belediyenin 2017-2018-2019 yıllarına ait nakit akış tabloları hazırlanmış ve özel sektörde kullanılan nakit akış analizlerine tabi tutulmuştur. Nakit akış analizlerinin belediyeler üzerinde uygulanmasına yönelik yapılan bu analiz sonucunda, Beylikdüzü belediyesinin nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler yöntemine göre, *model 4 büyüyen belediye* modelinde yer aldığı; yapılan oran analizi sonucunda da 2018 yılında yatırım harcamalarına ağırlık veren bir belediye görüntüsünde olduğu tespit edilmiştir. Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler analizine tabi tutulan bir diğer belediye olan Beyoğlu belediyesinin ise; *model 6 genç belediye* modelinde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gerek standartlar içerisinde yer alan, gerek adına standart yazılmış olan, gerekse de kamu kesimine ait muhasebe yönetmeliklerinin tümü içerisinde temel mali tablolar arasında adından daima söz ettiren nakit akış tablosunun, belediyeler, yerel yönetimler ile kamu kurum ve kuruluşlarında hazırlanmasına ve analizine yönelik araştırmaların ve çalışmaların artması; kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, kamusal ihtiyaçların karşılanmasının sürdürülebilirliği adına önem arz etmektedir. Türkiye’de belediyelerin nakit akış tablosu kullanımına yönelik yapılan bu çalışma ile birlikte, gerek ilgili kamu kurumları yöneticileri, gerekse de akademisyenler tarafından bundan sonraki çalışmalarda, kamu kesimine yönelik daha geniş kapsamlı nakit akış uygulama ve analiz çalışmaları yapılması ihtiyacı ortaya konmuştur.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynakça

- 5018 Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu. Resmi Gazete (Sayı:25326). Erişim adresi <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5018.pdf>
- Akdoğan, N. ve Tenker, N. (2010). *Finansal tablolar ve mali analiz teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Beaver, William H. (1966). Financial ratios as predictors of failure. *Journal of Accounting Research*, 4, *Empirical Research in Accounting: Selected Studies*, (4), 71–111.
- Carlsaw, C. A., & Mills, J. R. (1991). Developing ratios for effective cash flow statement analysis. *Journal of Accountancy*, 172(5), 63-66.
- Casey, C., & Bartczak, N. (1985). Using operating cash flow data to predict financial distress: some extensions. *Journal of Accounting Research*, 23(1), 384–401.
- Çavuş, G. & Başar, B. (2020). Finansal başarısızlık durumunun öngörülmesinde nakit akış bilgilerinin rolü. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Özel Sayı, 292–318.
- Deakin, E. (1972). A discriminant analysis of predictors of business failure. *Journal of Accounting Research*, 10(1), 167–179.
- Dereköy, F. (2020). Borç ödeme gücünün ölçülmesinde geleneksel oranlar ile nakit akış oranlarının karşılaştırılması: İmalat sektörü örneği. *Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi*, 4(1), 151–168.

- Fridson, M., & Alvarez, F. (2002). *Financial statements analysis: A practitioner's guide*. USA: John Wiley ve Sons.
- Genel yönetim muhasebe yönetmeliği. Resmi Gazete (Sayı: 29214). Erişim adresi <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.20147052.pdf>
- Giacomino, D. E., & Mielke, D. E. (1993). Cash flows: Another approach to ratio analysis. *Journal of Accountancy*, 175(I), 55–58.
- Gombola, M. J. ve Ketz, J. E. (1983). A note on cash flow and classification patterns of financial ratios. *Accounting Review*, 58(1), 105–114.
- Gombola, M. J., Haskins, M. E, Ketz, J. E. & Williams, D. D. (1987) Cash flow in bankruptcy prediction. *Financial Management*, 16(4), 55–65.
- Gup, B. E., Samson, W. D., Dugan, M. T., Kim, M. J. & Jittrapanun, T. (1993). An analysis of patterns from the statement of cash flows. *Financial Practice and Education*, 3(2), 73–79.
- Gücenme, Ü. & Arsoy, A. P. (2006). Muhasebe standartlarındaki sınıflandırılmış nakit akım tablosu formatı ile finansal performansın ölçülmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (30), 66–74.
- Güleç, Ö.F. & Bektaş, T. (2019). Cash flow ratio analysis: The case of Turkey. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ağustos Özel Sayı, 247–262
- Jooste, L. (2006). Cash flow ratios as a yardstick for evaluating financial performance in african businesses. *Managerial Finance*, 32(7), 569–576.
- Büyük ve orta boy işletmeler için finansal raporlama standardı. Erişim adresi www.kgk.gov.tr
- Türkiye muhasebe ve finansal raporlama standartları. Erişim adresi www.kgk.gov.tr
- Kargın, M. & Aktaş, R. (2011). Türkiye muhasebe standartlarına göre raporlanmış nakit akış tablosu ve analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (52), 1–24.
- Kepçe, N. (2017). *Nakit akış tablosu alternatif bir yaklaşım*. Eskişehir: Nisan Kitabevi Yayınları.
- Kepçe, N. (2017). Can we evaluate economic features of companies by using cash flow information in a different way? Evidence From Turkish Manufacturing Industry. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 62–69
- Kirkham, R. (2012). Liquidity analysis using cash flow ratios and traditional ratios: The telecommunications sector in Australia. *Journal of New Business Ideas ve Trends*, 10(1), 1–13.
- Largay III, J. A. & Stickney, C. P. (1980). Cash flows, ratio analysis and the WT grant company bankruptcy. *Financial Analysts Journal*, 36(4), 51–54.
- Mahalli idareler bütçe ve muhasebe yönetmeliği. Resmi Gazete (Sayı: mük. 29724). Erişim adresi <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/05/20160527M1-1.htm>
- Merkezi yönetim muhasebe yönetmeliği. Resmi Gazete (Sayı :2 6392). Erişim adresi <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061230M3-1.htm>
- Mills, J. & Yamamura, J. H. (1998). The power of cash flow ratios. *Journal of Accountancy*, 186(4), 53-61.
- Mulford, C. W. & Comiskey, E. E. (1996). *Financial Warnings*, John Wiley, New York. (aktaran Steyn-Bruwer, Wilma S., Hamman, W.D, 2005, 1-17.)
- Orhan, S.M. & Serçemeli, M. (2013). Tahakkuk esaslı devlet muhasebesinde bütçe hesapları ve muhasebeleştirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 321-334.
- Örten, R., Kaval, H. & Karapınar, H. (2015). *Türkiye muhasebe finansal raporlama standartları uygulama ve yorumları TMS- TFRS*. Ankara: İlsan Matbaası.
- Özerhan, Y. & Yanık, S. (2010). *TMS/TFRS: Açıklamalı ve örnek uygulamalı Türkiye muhasebe standartları*. Ankara: TÜRMOB Yayınları.
- Pinson, L. (2007). *Keeping the books: Basic recordkeeping and accounting for the successful small business*, 7th ed. USA: Dearborn Trade Publishing.

- Porwal, H. K. & Jain, S. (2013). Cash flow ratios to predict investment's soundness. *Asia-Pacific Finance and Accounting Review*, 1(4), 55–76.
- Rezaei, M. & Jafari, S. M. (2015). Identifying the relationship between financial leverage and cash flows of the companies listed in Tehran stock exchange. *Indian Journal of Science and Technology*, 8(27), 1–13.
- Rujoub, M. A., Cook, D. M. & Hay, L. E. (1995). Using cash flow ratios to predict business failures. *Journal of Managerial Issues*, 7(1), 75–90.
- Sakarya, Ş. & Akkuş, H. T. (2015). Finansal performansın ölçülmesinde geleneksel oranlar ile nakit akım oranlarının karşılaştırmalı analizi: Bist çimento şirketleri üzerine topsis yöntemi ile bir uygulama. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 109–123.
- Sarioğlu, K. & Demir, V. (2008). *Seçilmiş türkiye finansal raporlama standartları-açıklamalar/uygulamalar*. İstanbul: İSMMM Yayınları.
- Sayari, N. & Mugan, F. C. S. (2013). Cash flow statement as an evidence for financial distress. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 1(3), 95–102.
- Steyn-Bruwer, Wilma S. & Hamman, W.D., (2005). Cash flow patterns in listed South African industrial companies. *Meditari Accountancy Research*, 13(1), 1–17.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2012). *6360 Sayılı on üç ilde büyükşehir belediyesi kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelelerde değişiklik yapılmasına dair kanun (2012, 12 Kasım)*. Resmi Gazete (Sayı: 28489). Erişim adresi www.mevzuat.gov.tr > MevzuatMetin > 1.5.6360.doc, <https://yerelyonetimler.csb.gov.tr>
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2008). *Devlet muhasebe standartları*. Erişim adresi <https://www.hmb.gov.tr/devlet-muhasebesi-standartlari>
- Weygandt, J., Kimmel, P. & Kieso, D. (2009). *Accounting principles*. USA: John Wiley ve Sons, Inc.
- Yılmaz, H. (1999). İşletmelerin finansal yönetiminde nakit akış rasyo analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 185–198.
- Yılmaz, M. K. & İçten, O. (2018). Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıklarının nakit akımı odaklı finansal performans analizi (2007-2016). *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar*, 55(635), 73–87.
- Zeller, T. L. & Stanko, B. B. (1994). Operating cash flow ratios measure a retail firm's ability to pay. *Journal of Applied Business Research*, 10(4), 51–59.